

4 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van de abdij van Berne.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 juli 2015.

Op 6 november 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Abt van Berne.

Op 19 april 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote, mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. S. van Schaik.

Namens de Orde is verschenen pater [naam], Abt van Berne.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gelovig gezin waarin veel problemen waren. Op enig moment kwam aangeklaagde op de school van klager om voorlichting te geven. Het feit dat klager en aangeklaagde dezelfde achternaam hadden, schiep een band tussen hen. Aangeklaagde stond echter niet in een familierechtelijke relatie tot klager, maar klager zag aangeklaagde wel als zijn Heerom. Omdat het klikte tussen klager en aangeklaagde, begon klager aangeklaagde op te zoeken in de abdij. Zij voerden gesprekken over klagers thuissituatie. Aangeklaagde was hier geheel van op de hoogte en gaf klager de aandacht en de warmte die hij thuis niet kreeg. Er ontstond een vertrouwensband tussen hen.

Na verloop van tijd werd het contact tussen klager en aangeklaagde intiemer. Er werd geknuffeld, omhelsd en aangeklaagde kuste klager op zijn voorhoofd.

Op enig moment nam aangeklaagde klager mee voor een reisje naar [plaats]. Klager sliep met aangeklaagde op dezelfde hotelkamer en belandde bij aangeklaagde op bed. Aangeklaagde

was naakt. Klager had alleen zijn onderbroek aan. Aangeklaagde vroeg aan klager of hij wist hoe hij 'het' bij zichzelf moest doen. Klager reageerde ontkennend. Hierop deed aangeklaagde bij klager voor hoe hij zichzelf moest aftrekken. Klager kreeg geen orgasme. Vervolgens moest klager achter aangeklaagde gaan staan. Aangeklaagde pakte de hand van klager en begon zichzelf daarmee te bevredigen tot hij een orgasme kreeg. Hierna gingen ze weer op het bed liggen. Aangeklaagde knuffelde en betastte klager. Om klager te laten ervaren hoe geslachtsgemeenschap met een meisje zou voelen, liet aangeklaagde zich anaal penetreren door klager.

De volgende ochtend herhaalde de seksuele handelingen zich, waarbij klager en aangeklaagde elkaar ook over-en-weer oraal bevredigden.

Ongeveer twee weken later zocht klager aangeklaagde weer op in de abdij. Klager voelde zich ongemakkelijk en geneerde zich. Maar omdat klager de vriendschap en betrokkenheid van aangeklaagde prettig vond en nodig had, nam hij de betastingen boven en onder zijn kleding voor lief. Derhalve werden de bezoeken aan de abdij door klager voortgezet. Klager kwam ongeveer twee keer per maand in de abdij.

Klager herinnert zich nog een voorval waarbij aangeklaagde zichzelf bevredigde en klaar kwam in een glas. Vervolgens vulde hij dit glas met limonade en liet dit klager opdrinken. Bij deze gelegenheid vond er ook over-en-weer orale seks plaats. Daarna bleef het beperkt tot betastingen en manuele bevrediging. De laatste keer dat dit gebeurde, was een week voor het overlijden van aangeklaagde.

Voornoemde handelingen hebben plaatsgevonden in de perioden 1966-1969.

2.2. Het overlijden van aangeklaagde was een enorme schok voor klager. De enige vertrouwenspersoon die hij had viel weg. Na het overlijden van aangeklaagde ging het slecht met klager. Zijn schoolprestaties gingen achteruit.

In de periode van 24 februari 2014 tot en met 28 mei 2014 is klager opgenomen geweest in [instelling] in [plaats], omdat hij op meerdere fronten vastliep.

Klager verkeert in tweestrijd. Hij heeft namelijk veel gehad aan de contacten met aangeklaagde en aan de vriendschap die hij ervaarde. Tegelijkertijd erkent klager dat aangeklaagde beter had moeten weten en geen seksuele handelingen met hem had moeten verrichten.

2.3. Klager verzoekt zijn klacht gegrond te verklaren. Met het indienen van zijn klacht hoopt klager een eind te maken aan de interne tweestrijd die hij voortdurend voert en hoopt hij dat hij zijn ervaringen kan verwerken. Daarnaast wenst klager begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut te ontvangen. Voorts wenst klager dat de door hem geleden schade financieel gecompenseerd wordt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Abt heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat in de archieven van de abdij niets is teruggevonden dat zou kunnen duiden op seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Evenmin zijn aanwijzingen gevonden dat het bevoegde gezag binnen de Orde destijds weet had van seksueel misbruik door aangeklaagde. Tegen aangeklaagde zijn geen andere klachten ingediend.

Hij concludeert dan ook dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Mocht aangenomen worden dat het seksueel misbruik plaats heeft gevonden, dan wil de Abt de pijn die klager heeft ervaren, erkennen en zijn verontschuldigen aanbieden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 50 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Van 1966 tot en met 1969 heeft aangeklaagde klager twee keer per maand betast. Dit gebeurde zowel boven als onder de kleding van klager, waarbij klager en aangeklaagde elkaar ook manueel bevredigden. Eenmaal heeft aangeklaagde klager meegenomen naar [plaats]. In [plaats] heeft aangeklaagde zich anaal laten penetreren door klager. Tevens vond over-en-weer orale en manuele bevrediging plaats. Ook heeft in de abdij een keer orale seks plaatsgevonden tussen klager en aangeklaagde en heeft aangeklaagde erop aangedrongen dat klager een glas limonade dronk, waarin aangeklaagde kort daarvoor een zaadlozing had gehad.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van zijn echtgenote en de wijze waarop zij de vragen van de Klachtencommissie ter zitting heeft beantwoord. Hieruit blijkt dat zij vijf jaar geleden voor het eerst van klager hoorde over het seksueel misbruik. In de jaren die volgden is zij steeds meer bekend geraakt met de details van dit misbruik. Klager had erg veel moeite om dit aan zijn echtgenote te vertellen. Tenslotte heeft de Klachtencommissie acht geslagen op het Intake Verslag bij [instelling], waarin staat dat klager samen met een oom (*de Klachtencommissie begrijpt Heerom*) naar [land] ging, waar deze oom hem aanspoorde om hem te betasten en klager zelf ook werd betast.

Een en ander in onderlinge samenhang gezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen, wat klager ook deed gelet

op de vervelende thuissituatie waarin hij verkeerde. Hiervan heeft aangeklaagde misbruik gemaakt.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Abt van de abdij in Berne de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 4 mei 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.